

Organizuja Smolerjowe lěto

Składnostnje 200. narodnin Jana Arnošta Smolerja organizuja serbske institucije a towarstwa zhromadne Smolerjowe lěto. Wone skića składnosć, so z jeho žiwjenjom a skutkowanjom bliže zeznać.

Župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin, Maćica Serbska a spěchowanske towarstwo Doma Zejlerja a Smolerja we Łazu njedawno Smolerja wopominachu. Tute towarstwo přepraša zhromadnje ze Serbskim ludowym ansambлом dnja 18.3.2016 w 19 hodź. na wosebity koncert do Łazowskeje cyrkwy. Hišće hač do 13.5.2016 pokazuje Budyske towarstwo filatelistow w Serbskej kulturnej informaciji w Serbskim domje wosebitu wustajeńcu listowych znamkow, wosebitych kołkow, póstowych kartow atd. k temam Smoler, Serbja w Němskej, Budyšin, přiroda a domizna. Filatelističa wudachu tohorunja wosebitu listowu znamku a wobalce k 200. posmjertnym narodninam Smolerja.

Dale stej předwidzanej 24.6.2016 w Budyskej Starej wodarni „Budyska nóc poezije“ Zwjazka serbskich wumělcow a 8.10.2016 w Lejnje nazymski koncert ze skupinu Wólbernosće, kotryž přihotuje Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow ze župy Budyšin.

Jan Arnošt Smoler narodži so 3. měrca 1816 jako syn wučerja we Łuču/Merzdorf; wjes je so 1978/79 wuhla dla zhubila. Wón wotrosće we Łazu, wopyta gymnazij w Budyšinje a studowaše teologiju a słowjansku filologiju

Jan Arnošt Smoler

foto: Serbski kulturny archiv

ju we Wróclawju. 1851 so w Budyšinje zasydli, hdžež 13. junija 1884 zemrě a bu na Hrodzišku pochowany.

Jan Arnošt Smoler je jedna z najmarkantnišich wosobinow serbskich stawiznow. Wón koncipowaše, organizowaše a rjadowaše w 19. lětotku narodne kulturne prócowanja Serbow w praktiskim dźěle. Hižo jako gymnazijast přewjedže ze swojimi towaršemi serbske rěčne zwučowanja.

Hromadže z Leopoldom Hauptom wuda

1941/43 zběrku „Pjesnički hornych a delnych Łužiskich Serbow“, kotraž wobsahuje 531 hornjo- a delnjoserbskich ludowych pěsnjow z němskim přeložkom kaž tež wažne demografiske a ludowědne informacije. Tute dźělo je hač do dźensnišeho serbowědny poklad. Wot lěta 1839 sem zasadźowaše so Smoler za zjednotnjenje serbskeho prawopisa a podpěraše prócowanja wo wudawanje čišćaneje nowiny w serbskej rěči. 1847 běše wón mjez založerjemi Maćicy Serbskeje a bu přeni wudawar jeje časopisa. W Budyšinje založi Smoler 1851 přenju serbsku kniharnju a wudawaše serbske knihy, časopisy a nowiny. Nimale 35 lět běše redaktor a wudawar Tydženskich, pozdžišo Serbskich Nowin. Nakład a wobjim nowiny wón zaměrnje rozšěrješe. 1873 kupi Smoler ležownosć za Maćicu Serbsku a založi 1875 přenju serbsku čišćernju. Na ležownosći so pozdžišo, po Smolerjowej smjerći, stary Serbski dom natwari.

Smoler wudržowaše w zmysle słowjanskeje wzajomnosće wuske zwiski do Českeje, Pólskeje a Ruskeje. Přečelniwe zhromadne žiwjenje Serbow a Němcow bě jemu čas žiwjenja samozrozumliwe. Jeho wusahowace a njesprócnawe skutkowanje bě wažny zakład za duchowny a kulturny rozrost serbstwa a wowliwuje naše žiwjenje do dźensnišeho.

B. F.

a wučah z flyera Ludoweho nakładnistwa Domowina „1816–1884 Jan Arnošt Smoler. Swjědženske zarjadowanja składnostnje jeho 200. narodnin“

Zaměr je serbski wuběrk

Spočatk lěta, dnja 13. januara, zetka so džělowy kruh za serbske naležnosće wokrjesa Budyšin zhromadnje ze zamołwitej za serbske naležnosće Reginu Krawcowej na džělowu rozmołwu z krajnym radu Michaelom Harigom.

Po dobrej a konstruktiwnej rozmołwje dojedna so džělowy kruh z krajnym radu na sčěhowace dypki: Sprěnja maja so wěcywustojni Serbja do štyrjoch wuběrkow wokrjesneho sejmika z poradźowacym hłosom powołać. Dale je krajny rada zwólniwy, so z krajnym radu wokrjesa Sprjewja-Nysa Haraldom Altekruđerom zetkać, zo by zhonił, kak serbski wuběrk w brniborskim wokrjesu dźěla. Zaměrnje prócuja so člonoj tuchwilu wo wjace wliwa a sobupostajowanja. Zaměr je wutworić serbski wuběrk w Budyskim wokrjesu.

K. Liznarjec

W ramiku nowolětneho zjězda BDN wot 14. do 17. januara 2016 zahaji so w akademiji Sankelmark blisko Flensburga serbske lěto w Danskej bydlaceje sewjerschosleskiwsko-holsteinskeje mjeńšiny. Za zhromadne foto zestupachu so předsyda kaž tež sobudźělačerjo BDN, jednacelka FUEN Susan Šenkec, předsyda Domowiny Dawid Statnik, zastupjerjo Pawka a člonoj rejoywanskeje skupiny Wudworskeho folklorneho ansambla.

foto: BDN

Serbskej narodnej mustwje wobdźelitelj so na EUROPEADŽE 2016

Na wulosowanju EUROPEADY 2016 dnja 14.12.2015 w Bozenje wobdźelichu so (wotlěwa): Józef Šwon (Serbski Sokol), Bjarnat Deleńk (mustwowy nawoda mužow), Bjarnat Cyž (Domowina, wiceprezident FUEN), Gojko Sinde (Zapadolužiski koparski zwjazk), Marko Kowar (Domowina), Clemens Škoda (Domowina) a Achim Kowar (Serbski Sokol). foto: K. Heelemanec

3. EUROPEADA, koparske mišterstwa awtochtonych narodnych mjeńšin, wotměje so wot 18. do 26.06.2016 w Južnym Tirolu w Italskej. Tež serbskej wubrance žonow a muži so wobdźelitelj. W meji so doskónčnje rozsudzi, štó pojedže sobu.

Wulosowanje hrow bě pónđzelu, dnja 14.12.2015, w juhotirolskim Bozenje. Serbska wubranka žonow hraje w skupinje A přećiwo Okcitančankam a Južnym Tirołčankam na hrajniscach w Ahrntalu. W samsnym dole hraja mužojo w skupinje C přećiwo Němcam z Danskeje, Słowjeńcam z Korutanskeje a Madžaram ze Słowakskeje. Hrajerki a hrajerjo su pilnje při wěcy a z wulkej disciplinu trenuja, wozjewištaj tre-

nar žonow Pětr Bejmak a trenar muži Frank Ričel na nowinarskej rozmołwje dnja 3. februara w Budyšinje. Serbsku delegaciju nawjeduje referent Domowiny Marko Kowar. Mjeztym zo so serbska wubranka muži lětsa hižo třeci raz na EUROPEADŽE wobdźeli, budže to za žony přenička.

Wobdźelenje na turněrje organizuje zarjad Domowiny z pomocu čestnohamtskich zamołwitych wobeju mustwow a Serbskeho Sokola. Dalši partnerojo a sponsorojo předewzaće podpěraja. Podpěru dóstanu Serbja tohorunja wot Zapadolužiskeho koparskeho zwjazka, kotrehož jednaćel Gojko Sinde budže za čas EUROPEADY w Južnym Tirolu sobustaw orgběrowa.

Federalistiska unija europskich narodnych skupin (FUEN) EUROPEADU z podpěru Němcow a Ladinow w Južnym Tirolu wuhotuje. Lětsa wočakuja tam 24 muskich a šěsć žónskich mustwow. Hry wotměja so w Sandže w Taufersu, Niederdorfje,

Knihu wo EUROPEADŽE 2012 dóstanu zajimcy pola časnikarja Njeka w Chrósćicach (foto), we Waldźic rěznistwje we Worklecah, pola Marje Hrjehorjowej w Róženće, w Škodźic frizerskim salonje we Wotrowje, w Serbskej kulturnej informaciji Budyšin kaž tež pola Zapadolužiskeho koparskeho zwjazka – tu tež online. Wona plaći 29,90 €. foto: Clemens Škoda

Olangu, St. Martinje, Pfalzenje, Ahrntalu, Mühlwaldže a Ennebergu.

Za wobdźelnikow a wuhotowarjow je EUROPEADA wjace hač sportowy wjeršk. W jeje srjedzišću steja, tak pisa FUEN, měrliwe a tolerantne zhradnje žiwjenje, mnohota a zachowanje kulturneho a rěčneho namrěwstwa Europy kaž tež zetkanja ludźi. Přenja EUROPEADA wotmě so 2008 w kantonje Graubündenje w Šwicarskej, druha 2012 we Łužicy.

Žony sportoweje jednotki Chrósćicy při treningu.

foto: Jörg Stephan

Lětuša EUROPEADA wotměje so před krasnej kulisu juhotirolskich horin. foto: Clemens Škoda

Serbski Sokol stara so wo fanblok

Štóz ma planowane, sej na EUROPEADU 2016 doječ, dóstanje pomoc wot Serbskeho Sokola. Józef Šwon so jara za to angažuje, zo sej telko přiwisnikow serbskeju wubrankow kaž móžno do Južneho Tirola dojedže. Wón ma kontakty k možnym kwartěram w bliskosći hrajniscow našeju narodnej mustwow a móže na prašenja zajimcow – hdže, što a kak – wotmołwić. Zhradnje ze Šmitec wozydlownistwom zestaji so za fanow, kotřiž chcedza

sej tam wot 19. do 26.06.2016 z busom doječ, tež turistiski poskitk. Wězo je hłowny wobstatk poskitka wopyt koparskich hrow. Józef Šwon praji: „Naš cil je, znajmjeńša 200 serbskich fanow do Južneho Tirola přinjesć. Čim wjace ludźi našim holcam a hólcam přijuska, čím spěšnišo budu tući za bulom honić.“ Józef Šwon je docpějomny pod telefoniskim čisłom 03591 41602. Zajimowani móžeja tež mejlku napisać na Claudiju Knoblochec w zarjedže Domowiny: ► knobloch-domowina@sorben.com.

Informowachu so wo narodnej situaci a kubłanskich prašenjach w Delnej Łužicy

Wot 1. januara 2017 ma so město jednaćela Domowiny znova wobsadzić. Město je so nětkle zjawnje wupisało. Na swojim wuradźowanju dnja 30.01.2016 w Choćebuzu je Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknyło zestawu namakanskeje komisije. Jej přislušeja předsyda Domowiny Dawid Statnik, městopředsyda Judith Waldzic, člon zwjazkowego předsydstwa Kito Ela kaž tež tuchwilny jednaćel Bjarnat Cyž a zastupowacy jednaćel Marcus Końcař. Namakanska komisija ma pruwować přizjewjenja, požadarjow slyšeć a zwjazkowemu předsydstwu doporučenje k powołanju noweho jednaćela podač. Wupisanje je mjez druhim na internetnej stronje Domowiny wozjewjene. Požadarjo móža so hač do 15. apryla 2016 pola Domowiny w Budyšinje přizjewić.

Zwjazkowe předsydstwo přihłosowaše wašnju nastajenja operatiwneho plana k přesadženju nadawkow džělowych směrnicy Domowiny. Prezidij dósta nadawk, z pomocu wuběrkow zwjazkowego předsydstwa a zarjada Domowiny a we wothłosowanju ze župami a sobustawskimi towarstwami plan precizowač a jeho zaměrne přesadjenje běžnje přewodźeć a kontrolowač.

Dale je zwjazkowe předsydstwo směrnicy za wužiwanje loga a za logo ze slowom „Domowina“ schwaliło. Z tym spjelni so jedyn dypk džělowych směrnicy, kiž je 17. hłowna zhromadźizna Domowiny loni wobzamknyła. Po doporučenju wuběrka za lobbydžělo je tutón nadawk grafikarka Iris Brankačkowa přewzała. Logo a logo ze slowom so nětko wšěm župam a towarstwam pod třechu Domowiny za jich zjawnosne džělo a pisomnu komunikaciju k dispoziciji stajitej. Schwalene buchu tohorunja čěžišćowe nadawki zarjada Domowiny a džělowy plan Rěčneho centruma Witaj (RCW) za tute lěto. Wjednica RCW dr. Beata Brězanowa informowaše wo tym, zo planuje so za 22. oktobra 2016 w Chróšćicach fachowa konferenca k bilingwalnej wučbje.

Dale nominowaše zwjazkowe předsydstwo Bjarnata Cyža jako wiceprezidenta FUEN a Dawida Statnika jako člona dialogneho foruma FUEN. Wobaj wotpowědnú funkciju hižo nětko wukonjataj. Wólby wotměja so na lětušej hłownej zhromadźiznje Federalistiskeje unije europskich narodnych skupin, hdžež wola nowy prezidij za dobu 2016 do 2019. W dalšim džělu wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa slědowachu rozprawy a informacije k narodnej situaci a ke kubłanskim prašenjam w Delnej Łužicy. Tak informowaše zastupowacy jednaćel Domowiny Marcus Końcař wo stawje zwěsćenja přislušnosće dalšich komunow k serbskemu

DOMOWINA

Znamješko Domowiny je Hanka Krawcec 1949 stworila. Nětko je grafikarka Iris Brankačkowa z njeho logo ze slowom (Wort-Bild-Marke/hl. wobraz) wuwila. Dataje loga a logo ze slowom Domowina stajitej so župam a člonskim towarstwam Domowiny za jich zjawnosne džělo k dispoziciji. Směrnica za jeju wužiwanje je wozjewjena na web-stronje Domowiny w mediatece.

sydłenskemu rumej. Tutón proces běži hišće hač do 31.05.2016 (Serbski zakon, § 3 a § 13c). Wo dalšich nadawkach Serbskeje rady Braniborskeje informowaše jeje předsyda Torsten Mak. Su to kubłanske prašenja, wokřesna reforma w Braniborskej kaž tež diskusija wo brunicy a wo času po njej. Braniborski sejm je dał knježerstwu nadawk, w tutej legislaturje plan za zesylenje serbskeje rěče nadžělać.

Dr. Christiana Piniekowa, wjednica Žěłanišća za serbske kubłanske wuwijanje Chóšebuz (ABC), předstaji swoju instituciju a nowy ramikowy plan za serbsku wučbu za šulerjow 1. do 10. lětnika. ►Dalše informacije pod: <http://bildungsserver.berlin-brandenburg.de/rpl-online/c-faecher/sorbischwendisch/kompetenzentwicklung/>

Měto Nowak z braniborskeho Ministerstwa za wědomosć, slědjenje a kulturu rozloži přetworjenje kubłanskeje syće na šěršu syć k rewitalizaciji delnjoserbsčiny. **B. F.**

Zapalerjam mjezy stajić

Woheń na třěše bywšeho Budyskeho hotela „Husarenhof“, kotryž bě a je jako dom za čekancow předwidźany, je pokazał: To njeje hižo žadyn politiski diskurs! To je politiske zapalerstwo a ryzy hanjenje zakładnych čłowjeskich hódnotow našeje towaršnosće! Woħańbjace je zadźerženje někotrych přihladowarjow, kiž člonow wohnjowych woborow werbalnje atakěrowachu a prawicarske parole rjejachu. Naše krasne město njemě być hrajkanišćo za tajke ludźi hanjace njeskutki. Bautzen/Budyšin je w tutej nocy zhubił čwak swojeje pisanosće a wotewrjenosće swětej napřećo! Dwěluju na tym, zo su sej skućiceljo toho wědomi, kak jara je so přez to nahladnosć našeje domizny wobškodźila.

Zrudženy sym, hdyž zhonju, kak so tež w serbskej zjawnosći wo tutym podawku rěči, a sym šokěrowany, zo žnje tutón podawk zdžěla samo „zrozumjenje“. Zapalerstwo njeje za mje znamjo direktneje demokratije, ale njeskutk, kotryž ma so zasudzić. Wobškodjenje wobsydstwa njemóže być legitimna forma zwuraznjenja. Mjenowany pad je tež politiske wuprajenje. Chcemy na tute wašnje diskutowač?

Jako Serbja smy džěl tuteje towaršnosće. Žadamy sebi za nas prawa, kotrež bazuja na samsnych zakładnych a čłowjeskich prawach, kajkež wone za druge mjeńšiny plaća. Bychmy chcyli, zo wo našich wašnjach a skutkach po samsnym wašnju sudža? Móžu zrozumić, zo njebudže tute přirunanje pola kóžděho přihłosowanje žnjeć. Njewobeńdžomny pak je fakt, zo plaći čłowjeske prawo za kóžděho.

Dawid Statnik, předsyda Domowiny

Zjawne wupisanje (wućah)

W zarjedze Domowiny ma so k 01.01.2017 město

jednaćela/jednaćelki Domowiny znova wobsadzić. Jednaćel/jednaćelka słuša k wosobam, kiž Domowinu – nimo předsydy a jeho zastupjerjow – samostatnje juristisce zastupuje. Wón/wona so na dobu sydom lět do zastojnstwa powoła. Nadawki a zamołwitosće wuchadžeja z wustawkow a jednanskeho porjada Domowiny.

Poskićamy:

- zajimawu a zamołwitu nawodnu funkciju z wysokej rozsudžacej kompetencu a móžnosćemi kreatiwneho skutkowanja
- kompetentny team angažowanych přistajenych zarjada Domowiny
- nadawkam a zamołwitosći přiměrjenu mzdu

Woćakujemy:

- wobknježenje ertneje a pisomneje serbsčiny kaž tež znajomosće dalšich słowjanskich rěčow a jendźelšćiny
- wysoškošulske wukublanje na polu kulturneho, hospodarskeho abo socialneho managementa abo we wotpowědnych wědomostnych směrach
- znajomosće džěloweho, hospodarskeho a mjeńšinowego prawa
- praktiske nazhonjenja w zarjadniskim a nawodniskim džěle
- aktiwne skutkowanje w serbskim towarstwowym žiwjenju kaž tež nazhonjenja ze zhromadneho džěla w předsydstwach a gremijach

Waše požadanske podložki pósćelće prošu hač do 15.04.2016 na slědowacu adresu: Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow z. t. Póstowe naměsto 2 02625 Budyšin

130 póríkow na Janšojskem zapusće

Hynac ako we drugich serbskich jsach su se Janšowarje sobotu zmakali, aby gromaže pó jsy zapustowali. A toš jo se na 6. februarje 130 póríkow na 140. janšojskem zapusće wobzěłilo. K fryjnym a wóženjonym jo hyšći něži 30 žiši pšíšło.

Pši kulowatych zapustach njewóstanjo nichten doma. Wósym takich jubilejnych zapustow jo se w Dolnej Łužicy wóswěšilo. W Prjawozu jo se 90 póríkow kónc januara zmakalo, aby w swěžeńskem pšešegu sobu šli.

Ten 120. zapust stej se w Rogoznje a Husu wóswěšilej, w Mósće jo ten 130. na rěže byl a slědkoju jo Brjazyna swoj 140. jubilej swěšila.

tekst a foto: Helmut Matik

Žiwa zamołwitosć – škrička do přichoda

W džělowych směrnicach Domowiny, kotrež so před lětom na 17. hłownej zhromadźiznje wobzamknychu, čitaš zakładne hesła „zwjazanosć, wotewrjenosć a zamołwitosć“, kiž postajeja jednanje Domowiny. Tak je w hesle zamołwitosć zakótwjena a zapisana młodžina jako „přichod narodneho džěła“. Zamołwitosć pak njeje jenož winowatosć napřečo druhemu. Zamołwitosć wopřija wosebje tež tajke zapřijeća kaž hódnoty, naroki a wězo tež konsekwentne jednanje.

Tola kotre hódnoty chcemy posrědkować? Snano je džensa runje čłowjeskosć najbóle prašana. Na spočatk nowembra 2015 přewjedzenym informaciskim wječorku za młodostnych „Witajće k nam“ k temje azyl w serbskim internacie w Budyšinje jejwachu so prašenja najwšelakorišeho razu. Referenca wokrjesa, towarstwow a migraciskeje služby zmóžniču reflektowanje temy z najrozdzělnišich směrow. Swójске tworjenje měnjenja na zakładze jasnych a wobšěrných informacijow bě jedyn z cilow tutoho

wječorka. Wulki zajim na temje a wječorku pokaza, zo je potřeba komunikacije na tutym polu wulka. Aktiwne nawjazanje na tute tematiske rozestajenje móhla za młodostnych być lětsa předwidžana grafitowa džěłarnička „Krabat between us“, kotraž přepróšuje w awgusće serbskich a němskich młodostnych kaž tež młodych čekancow na zhromadne reflektowanje aktualnych temow a tworjenje kreatiwnych wizijow přichoda nastupajo zhromadny Krabatowy kraj. Hižo w meji přewjedu so k tomu přihotowane dny za zeznače historiskeje a mystiskeje figury Krabata a za zeznajomjenje z džěłom z grafitowymi barbami. We wuslědku džěłarnički nastate grafitowe płatna wustaja so potom w decembru w Serbskim muzeju Budyšin. Ma to być wosebity aspekt k lětušim zarjadowanjam we wobłuku Smolerjoweho a Brězanoweho lěta. Džěłarnička je tuž džěl zhromadneho kooperaciskeho projekta mjez Domowinskimi župami „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin, „Michał Hórník“ Kamjenc a „Handrij Zejler“ Wojerocy z kublanskej referentku Domowiny a Serbskim muzejom Budyšin składnostnje 100. posmjertnych narodnin Jurja Brězana.

A kajke naroki stajaja so na serbski přichod? Hdyž prašeš so młodostnych, štó su, dokal chcedža a dokal du, ma so prašacy husto w pozadku mysličku globalizacije, demografiskich wuskutkow we Łužicy abo falowaceho dorosta w serbskich institucijach. Na studijnym orientaciskim dnu „Matura a potom?“ na Serbskim gymnaziju Budyšin loni džen do schadźowanki pokazachu šulerjo 11. lětnika wulki zajim na džěłarničkach móžnosćow mjez maturu a studijom,

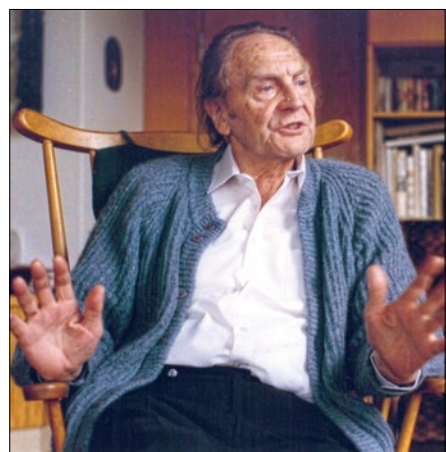
DOMOWINA

2015/2016

praktikum I wukublanje I džěło w dwurěčneju Łužicy

Hornjoserbsko-němsku brošurku k móžnosćam praktikuma, wukublanja a džěła we Łužicy dóstanjeće pola kublanskeje referentki Domowiny, Rejzki Waldźic, w Budyskim Serbskim domje na Póstowym naměšće 2 abo na naprašowanje pod t.walde@sorben.com.

mjez druhim wo wukrajnych přebywanjach, a na přednošku wo financowanju studija. Pokazuje to snadź na džensniši trend wužiwanja wšěch móžnosćow, swobody a njewotwisnosće? Z toho scěhuje prašenje: Štó so hišće rady wjaza? Štóž pak chce so wjazać a pyta za móžnosćemi džěła we Łužicy, so praša, kajke tu scyla su. Na zakładze naprašowanja, kotrež je so kónc zašeho lěta w zawodach, rjemjesle a serbskich institucijach přewjedło, bu nadžěłana brošurka „Praktikum, wukublanje a džěło w dwurěčneju Łužicy 2015/2016“. Wona ma

Jurij Bržan (1916–2006) w swojej džěłarni w Hornim Hajnku. Wot 15. do 21. junija 2016 zarjadujetej župje „Michał Hórník“ Kamjenc a „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin zhromadnje z dalšimi partnerami na ležownosći Jurja Brězana w Hornim Hajnku projekto-we dny. Serbscy šulerjo zakładnych šulow zaběraja so na tutych dnjach ze žiwjenjom a skutkowanjom serbskeho spisowaceła.

foto: B. Bržan

tam k orientaciji, zo bychu wědzeli, kotre móžnosće we Łužicy wobsteja. Generaciska změna steji před durjemi, kmani fachowcy faluja a lědma štó so hišće za rjemjeslo zajimuje. Štóž mysl tu na słowa Aristotelesa „Nimam scyla žaneje nadžije wjac do přichoda našeho kraja, hdyž naša młodžina jónu muži jutřišeho staji. Naša młodžina je njeznjesliwa a njezamołwita ...“, so snadź myli. Je skerje nawopak. Dopokaz móhl być kopaće poľny Wotrowski młodžinski klub składnostnje młodžinskeho foruma „Młodžina woła“ loni spočatk decembra. Zastupjerjo klubow, towarstwow, dekanatneje młodžiny a studenca dopokazachu ze swojej přitomnosću, swojimi aktiwitami a swojim angažementom chwalbyhódne njesebične skutkowanje w swojich cyłkach. Je tak, zo so džensa jenož priority hinak sadžeja. Wot nas žada sej situacija nowy wid, nowe styki, kreatiwne myslički a wosebje džěło z čěłom a dušu, takrjec žiwu zamołwitosć, zo by so škrička zahoritósće dale dawała.

Rejzka Waldźic,
kublanska referentka Domowiny

Župa Dolna Łużyca se pśigótuju na głownu zgromažinu

Předny raz w swóych župnych stawiznach pšepšosyjo župa Dolna Łużyca z. t. na lětnu głownu zgromažinu do města Drjowka. Jo to pšípóznaše wósebnych aktiwitow města, dokulaž stej Spěchowańske towaristwo za Serbsku tkajarsku špu z. t. w Drjowku a Tradiciske towaristwo „Jańske rejowanje“ z. t. w Kózlem aktiwnej cłonka Domowiny. Cłonki župneho pšedsedarstwa a delegaty našych kupkow a towaristwow se zajmju za pšinoski cesnych góscí, žywu diskusiju a wšake rozpšawy žělabności zajžonego lěta. Mały kulturny pšinosk dej teke na žělo w regionje pokazaš. Změny wustawkow a pólěd na wjeraški 25-lětnego wobstaša župy stejtej rowno tak na dnjownem porěže.

Pšepšosyjomy wšykných delegatow, góscí a drugih zajmcow Domowinskego žěła, pětka 18. měrca 2016 zeger 18.00 do Hartnikojc góscěńca w Žiwizach/Siewisch.

Karin Tšukowa
regionalna powědarka Domowiny

Nabejna licba woglědrjow jo pšišla 7. februara na wótwrjenje wustajeńce fotow Geralda Große do Dešna. Große jo wjele lužam znaty pšez swóje fota w kalendarju Křinja a rěd kniglow wót njogo jo wušlo w Ludowem nakładnistwje Domowina. Ku kniglowym wikam pšedlažy wobrazowy zwězk „Gerald Große. Lausitzer Fotografien/Wobrazy z Łužyce“, wudawař jo Jürgen Maćij. Knigly se pšedstajaju dnja 3. apryla, 15.00 góz. w Dešnje a dnja 4. apryla, 19.00 góz. w Rakecach, žož jo Große wótrosł.

foto: Jürgen Maćij

Projekty župy Budyšin w lěće 2016

Spěwna skupina Serbskeje wyšje šule Radwor pod nawodom Walburgi Šćapanoweje kónclětne zarjadowanje Budyskeje župy 10. decembra w Serbskim domje kulturnje wobrubu. foće: Clemens Škoda

Před krótkim wopominaše Budyska župa při pomniku při Cyhelowym nasypje/Lubijskej Jana Arnošta Smolerja, kotrehož mjeno nosy. Kulturnje wobrubu swjatočnosť 1. serbska kulturna brigada. Swój kóždolětny projekt ze šulerjami, kiž serbsčinu jako cuzu rěč wuknu, chce župne předsydstwo w juniju w Hornim Hajnku přewjesć. Hromadže z Kamjenskeje župy planuja so tuchwilu projektowe dny składnostnje 100. narodnin Jurja Brězana. Na wšelakich stacijach budu so šulerjo ze žiwjenjom a skutkowanjom Jurja Brězana zaběrać, to rěka zeznaja jeho pisarnju a rozestajaja so kreatiwne a interaktiwne z temu. Projekt je zdobom dobra skladnosť, so z wučerkami wo wučbje serbsčiny na šulach do rozmołwy podać. Najwjazujo na lońši dzeń wotewrjenych duri w domje Měrcina Nowaka-Njehorniskeho ma so lětsa čitanje w Njehornju wot-

měć. Přerňa ideja je přewjesć sobotu popołdnju čitanja na třoch městnach: w atelieru, w dobrej stwě, na zahrodze abo pod třechu, jeli so dešćuje. Zaměr je, dom Njehorniskeho nimo šulerjam tež druhim zajimcam wotewrěć a jim možnostce wužiwanja pokazać. Nowy klientel luźi ma so zdobyć. Kublanska jězba twori hižo wjacore lěta wobstajny rěčny rum za cłonow Domowinskih skupin a towarstwow župy Budyšin. Wobdžělenje na kublanskej jězbe je stajnje wysoke. Lětuši cil jězby budže Pirna. Tam chcemy mj. dr. Friedricha Schillerowu gymnazij, hdžež němsce a česce wuwučuja, wopytać. Za nazymu je planowane swójbne popołdnjo. Župa Budyšin chce nowe puće kročić a zarjadowanje lětsa na druhim městnje přewjesć. Wo městnosći so hišće jedna. Zaměr je dale zajim za wjacerěčnosť budzić a ze staršimi do rozmołwy přińć. Župne předsydstwo budže šule a pěstowarnje župneho teritorija při hajenju serbskeje rěče a kultury dale podpěrować. Wone prezentuja na najwšelakorišich zarjadowanjach publikumej serbsku narodnu drastu, a zo by tuta rjana a w porjadku była, maja so sčasami jednotliwe džele drasty wuporjedzeć. Župa Budyšin podpěruje tohorunja na-

zymski koncert na iniciatiwu Zwjazka serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow, kiž budže 8. oktobra w Lejnje. Nimo toho je župne předsydstwo podpěru za swójbne pućowanje a dworowy swjedžen 20.8.2016 we Wujěžku přilubilo.

Pokročować ma so w tutym lěće ze zhrmadnym džělom z biosferowym rezervatom Hornjołužiska hola a haty. Přerňa rozmołwa z nowym wjednikom Torstenom Rochom bě w januarje.

Katja Liznarjec

Wutrobnje gratulowaše cłonka župneho předsydstwa župy „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin Leńka Thomasowa (nal.) wjednicy Malešanskeje WITAJ-pěstowarnje Borborje Kralowej k wuznamjenjenju z Mytom Domowiny 2015.

Impresije ze swójbneje schadźowanki

Domowinska župa „Michał Hórnik“ Kamjenc a Rěčny centrum WITAJ běštaj njedzelu, 28.2.2016, na 6. swójbnu schadźowanku do Chrósćic přeprósyoj. Popołdno zahaji serbski kuzlar Gerat Wróbl. Potom wuži něhdźe 350 staršich a dźěci poskitki na wšelakich stacijach. Po rjanym dožiwjenjowpolnym popołdnu běchu sebi wšitcy přezjedni, zo ma so swjedzeń w přichodnym lěće zaso přewjesć.

fota: Linda Garten

Lětsa 63. wubědźowanje wo najrjeńše jutrowne jejko

Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu organizowaše loni w septembrje w Žuricach dwudnjowsku rězbarsku dźělarničku pod nawodom Alojsa Šolty (zady 2. wotlěwa). Sydom wobdźělnikow zaběraše so intensiwnje z wumělskim wobdźělanjom drjewja. Někotre dźěla pokazowachu so pozdžišo w Budyskim Serbskim domje.

foto: Helena Palmanowa

Dobru bilancu móžeše předsyda Spěchowanskeho kruha za serbsku ludowu kulturu Eberhard Zobel na hłownej zhromadźiznje towarstwa loni kónc lěta sčahnyć. Jedne z čezišćow bě a je přewjedjenje dwudnjowskich jutrownych wikow w Budyskim Serbskim domje, kiž maja lětnje wjacše hač 2000 wopytowarjow. Na lońšim wubědźowanju wo najrjeńše jutrowne jejko wobdźěli so 42 ludowych wumělcow z 72 kolekcijemi a 124 dźěci a młodostnych na wubědźowanju swojeje starobneje skupiny. Hač do 30.3.2016 běži hišće lětuše wubědźowanje wo najrjeńše jutrowne jejko za dźěci a młodostnych. Kruh organizowaše loni šesć wustajeńcow dobyćerskich kolekcijow zašlych lět, a to w Budyšinje, Wojerecach, Zabrodźe, na Horach a w Texasu. Přichodne zarjadowanje budže lětsa dźělarnička keramiki pod nawodom Jadwigi

Lešawic dnja 30.4.2016 we Wulkej Dubrawje. W juniju planuja znowa molersku dźělarničku. Loni měješe wona 12 wobdźělnikow, kiž zaběrachu so w Čornym Chołmcu z temu Krabat; to bě telko zajimcow kaž hišće ženje. Nastate wobrazy pokazuja so hišće hač do junija we wustajeńcy w Budyskim Serbskim domje. Wot 16. do 17.9.2016 přepraša spěchowanski kruh znowa na rězbarsku dźělarničku w Žuricach. „Smy wotewrjeni za nowych člonow, ale wězo smědža so tež nječlonowo za našej dźělarničce přizjewić“, praji Veronika Suchowa, kiž wulki dźěl předewzaćow spěchowanskeho kruha čestnohamtsce organizuje a přihotuje. ▶ <http://www.volkskultur.sorben.com/>

Přednošk wo „Pěsničkach“ we Łazu

Jara derje wopytany bě přednošk dr. Susanny Hozyneje ze Serbskeho instituta Budyšin wo Janje Arnošće Smolerju (1816–1884) a jeho zběrce „Pjesnički hornych a delnych Łužiskich Serbow“, kiž wotmě so 12. februara we Łazu. Referentka poda dohlad do nastaća, wobsohow, žórlow a rozšěrjenja tuteje zběrki. Dźěło wobsahuje 531 hornjo- a delnjoserbskich ludowych pěsnjow z němskim přeložkom kaž tež wazne demografiske a ludowědne informacije a twori hač do dźensnišeho serbowědny poklad. Zarjadowanje bě spěchowanske towarstwo Dom Zejlerja a Smolerja Łaz organizowało. Dnja 18. měrca přepraša wone do Łazowskeje cyrkwy na koncert skladnostnje 200. posmjertnych narodnin J. A. Smolerja. tekst a foto: A. Kirschke

IV. hłowna a wólbna zhromadźizna župy Jakub Lorenc-Zalěski

Dnja 04.12.2015 wotmě so na žurli Serbskeho kulturneho centruma w Slepom IV. hłowna a wólbna zhromadźizna župy Jakub Lorenc-Zalěski z t. 40 delegatow z Domowinskih skupin a serbskich towarstwow župy bě přeprošenych.

Nimo jara wobšěrnej rozprawy župana Manfreda Hermaša a dalších rozprawow někotrych předsydow wjesnych Domowinskih skupin a towarstwow wo swojej džělawosći w zašłym léće přewjedzechu so wólby nowych člonow do jednacelskeho předsydstwa. Po wotstupje Silvije Panoša běchu wólby třebne, zo by so po wustawkach z džělawosću pokročować móhlo. Hižo do zhromadźizny su so tři kandidačka k sobudžělu w tutym gremiju zwólniwi wu-

prajili. Přitomni delegača wolachu Hartmuta Hanča, předsydu towarstwa Kólesko z. t., Kathleen Reichertowu, člonku předsydstwa Domowinskeje skupiny Trjebin, a Ingrid Lejnikowu, předsydku wjesneho kluba Rowno a člonku spěchowanskeho towarstwa Njepilic dwór z. t., do tuteje funkcije.

Přejemy nowemu předsydstwu w jeho přichodnym džěle wjele mocow, zo by wšitke planowane nadawki wuspěšnje zmištrowalo.

Jako člonoj jednacelskeho předsydstwa župy wuzwolichu so (wotl.) Ingrid Lejnikowa, Hartmut Hančo, Kathleen Reichertowa, Diana Matica a Manfred Hermaš. Župnemu předsydstwu přislušeja dale Hannelore Balkowa, Angelika Balzkowa, Gisela Kotissekowa, Wolfgang Kotissek, Waltraud Krawcowa, Inga Mušalekowa, Sylvia Panoša, Hartmut Richter, Petra Rübsemowa, Silvia Seitzowa a Simone Urbankowa. foto: M. Arlt

20 lět towarstwo Zwjazk za serbski kulturny turizm

Na hłownej zhromadźiznje Zwjazka za serbski kulturny turizm pokaza so přeni raz nowa wustajeńca wo jeho skutkowanju.

Dnja 29.02.2016 wotmě so na Njepilic dworje w Rownom jubilejna lětna a zdobom wólbna zhromadźizna towarstwa Zwjazk za serbski kulturny turizm z. t. Runje před 20 lětami, dnja 29.02.1996, je so tute powšitkownowužitne towarstwo založilo. K jeho přenim sobustawam slušeše Stanislaw Tilich (CDU), nětko ministerski prezident Swobodneho stata Sakskeje. Tehdy bě wón zapóslanc Europskeho parlamenta a bu za přenjeho čestnohamtskeho předsydu towarstwa woleny.

Na jubilejnej zhromadźiznje wobdžěllichu so sobustawojo, partnerojo a hosćo, mjez nimi založenscy člonoj Zala Cyžowa, Marja Macalina, Manfred Hermaš, Jurij Luščanski, Stefan Malink a Marko Kowar, a zhladowachu wróco na spočatki a dotalne džělo towarstwa. Přez wobdžělenje na projekće EU z temu „Ludowe skupiny a kulturny turizm“ w léće 1995 běchu sej wobdžělnicy založenskeje zhromadźizny přezjedni, zo maja so za ludowe skupiny typiske wobsahi Serbow do turizma zaprijěć. Zo by so to lěpje zwoprawdźić hodžalo, běchu wobzamknyli towarstwo založić, kotrež serbske zajimy w turistiskich

strukturach zastupuje a je narěčenski partner za turistiske zwjazki. Ze wšeho spočatka bě skutkowanske polo towarstwa cyła němsko-serbska Łužica w krajomaj Braniborskej a Sakskej. Za sobudžělo w marketingowych wuběrkach turistiskich zwjazkow, zhromadne džělo ze sobustawami, zestajenje datoweje banki ze serbskimi kulturnymi poskitkami a přewjedženje ekskursijow k turistiskim cilam, za natwar internetoweje strony www.sorben-tourismus.com a druhe bě wot 2002 třebne managera za projekty zasadzić. Wot 2004 bě to Wolfgang Kotissek, nawoda Serbskeho folklorneho ansambla Slep. Wot 2014 džěla Ines Kunzendorf jako projektowa managerka za towarstwo.

W datowej zběrce zaprijate serbske kulturnohistoriske zajimawostki a dožiwjomne serbske wašnja a nałožki we Łužicy buchu na přikład w Delnjeje Łužicy pod nawodom domizniskeho muzeja w Dešnje w kolesowarskej šćežce Serbske impresije při Sprjewi a Nysy we wokrjesu Sprjewja-Nysa zjimané. W Hornjeje Łužicy nasta z pomocu projekta LEADER+ turistiskeho teritorialneho

zhromadženstwa Hornjołužiska hola a haty kolesowarska šćežka Serbske impresije mjez Stróžu a Pančicami-Kukowom. W naslědnym ILE-projekće Marketingoweje towaršnosće Hornja Łužica-Delnja Šleska nasta temowa šćežka Serbske impresije, zapisachu so serbske poskitki, kiž móžeš knihować, dalše so wuwichu a so individualnje pućowacym a pućowanskim předewzačam spřistupnichu. Přez wobdžělenje na wikach a regionalnych informaciskich zarjadowanjach so tema serbski kulturny turizm w němsko-serbskej Łužicy wšostrosnce posrědkuje. Wobstajnje wukonješe a wukonja towarstwo wliw na korektnje předstajenje serbskich temow a přiměrjene wužiwanje serbskeje řeče w čišćanych produktach abo internetowych prezentacijach turistiskich zwjazkow a dalších poskićowarjow. W nowowuzwolenym předsydstwje dóstachu Marko Kowar jako předsydu, Stefan Malink jako městopředsydu, Mathias Reiche jako pokladnik kaž tež Hanka Budarjowa a Milena Stockowa na dalše tři lěta dowěru člonow towarstwa. Tež w přichodže budže so towarstwo ze swojimi člonami a partnerami w Hornjeje a Delnjeje Łužicy za najwšelakorije poskitki, dožiwji serbsku kulturu, řeč, žiwjenske wašnja a nałožki a wobkedžbujo awtentiskosć, zasadźowac.

Narodninska torta k jubilejnej towarstwa text a foće: Ines Kunzendorf

Jakni mužojo!

Němsko-Serbske ludowe dźiwadlo Budyšin přeproša w měrcu na nowu inscenaciju „Jakni mužojo!“ wot Kerry Renard, kotruž je Měrana Cušcyna z němčiny do serbsčiny přeložila.

Das Deutsch-Sorbische Volkstheater Bautzen lädt am 12. März ein zur Premiere der Komödie „Jakni mužojo“ (Ganze Kerle!) von Kerry Renard in obersorbischer Sprache (Übersetzung: Měrana Cušcyna) mit Simultanübersetzung ins Deutsche.

W komediji „Jakni mužojo!“ powěda kanadska awtorka Kerry Renard turbulentny dyrdomdej štyrjoch muži. Sam, Paul, George a Manuel džělaja jako paketowi posoljo. Hačrunjež jich šef Frank wobstajnje do džěla honi a čišć wukonja, so mužojo z čělom a dušu za swoje džělo horja. Jich dobra nalada pak so pominje, jako připadnje zhonja, zo je

sydomlětna Betty – šefowa džowka – čěžko na wócce schorjela. Zo njeby woslepila, dyrbi so operować dać. To by helsce wjele pjenjenz plaćilo, kiž jich šef Frank po wšěm zdaću nima. Mužojo pak chcedza holčce skradžu pomhać a položa swoje nalutowane rezewy hromadže. Tola tež te njedosahaja a tuž dyrbja so pjenjezy hinak wobstarać. Ale kak? Ze zabawnym wječorom na přikład, na kotrymž mužojo na žony předrasćeni spěwaja a rejuja. Trawestija? Haj, čehodla poprawom nic? Mužojo so žonjace draby a wysokopjenkate črije wobleku, so wupikaja, nawuknu rejoyać a spěwać, bjeztoho zo by něchtó na wopačne mysle přišoł – a to wšo tež hišće tajnje za šefowym chribjetom. Nawal publikuma před premjeru je hoberski, hala je wupredata a myto hižo kiwa: pjenjezy za operaciju małeje Betty. Njejpacy pak zjewi so šef w durjach a wuspěch muži zda so za krótki wokomik wohroženy.

režija: Matthias Nagatis j. h.
wuhotowanje: Katharina Lorenc j. h.
dramaturgija: Madleńka Šolćic

Premjera je 12. měrca 2016 w 19.30 hodź. na hłownym jewišću.

Dalše předstajenja su:

srjedu	16.03.2016	10.00 hodź.
pjatk	18.03.2016	19.30 hodź.
sobotu	02.04.2016	19.30 hodź.
njedźelu	17.04.2016	16.00 hodź.
sobotu	07.05.2016	19.30 hodź.

63. wubědźowanje wo najrjeńše serbske jutrowne jejkó za dźěći a młodžinu 2016

Kotre techniki so preměruja:

- wšitke 4 znate serbske techniki z tradicionalnymi mustrami

Kelko jejkow dyrbja so wotedać:

- 2 jejkó za jednu kolekciju (jenož čišće wudute jejkó so hódnoća)
- Kóždy móže so z wjacorymi technikami na wubědźowanju wobdźělić.

Kotre daty su trěbne:

- mjeno a dokładna adresa zapóstarja
- staroba zapóstarja, dokelž mytuje so po starobnych skupinach

Hdy a hdže móža so kolekcije zapodać:

- posledni termin za wotedaće je **srjeda po jutrach - 30.3.2016**
- w Serbskej kulturnej informaciji w Budyšinje, Póstowe naměsto 2
- w Serbskej kulturnej informaciji "Lodka" w Choćebuzu, Awgust-Bebelowa-droga 8
- w bėrowach Domowiny z.t.: w Slepom, Měrowa 65; we Wojerecach, Drježdžanska 18; w Chrósćicach, Při pastyrni 4

Kajke myta móža so dobyć:

- Pjenjezne myta po starobje mjez 5,00 € do 25,00 € abo tróštnje myta; młodžinske spěchowanske myta we wysokosći 75,00 €

Što stanje so z preměrowanymi jutrownymi jejkami:

Wšitcy dóstanu swoje kolekcije wróćo. Jenož młodžinske spěchowanske myta so njewróći, ale wustaja so z dobyćerskimi kolekcijemi dorosćenych.

Nadźijamy so, zo so wjele dźěći a młodostnych na wubědźowanju wobdźěla!

Spěchowanski kruh za serbsku ludowu kulturu z.t.
Póstowe naměsto 2, 02625 Budyšin
e-mail: foerderkreis@sorben.com
www.volkskultur.sorben.com
tel.: 03591 / 550 108

63. Wettbewerb um das schönste sorbische Osterei für Kinder und Jugendliche

Welche Techniken werden prämiert:

- alle 4 sorbischen Verziertechniken mit traditionellen Mustern

Wieviel Eier müssen eingereicht werden:

- je Kollektion 2 Hühnereier, die sauber ausgeblasen sein müssen
- Jeder Einsender kann sich mit mehreren Techniken am Wettbewerb beteiligen.

Welche Angaben sind erforderlich:

- Name und genaue Anschrift des Einsenders
- Alter des Einsenders, da die Prämierung nach Altersklassen erfolgt

Wann und wo sind die Wettbewerbskollektionen einzureichen:

- Einsendeschluss (Poststempel) **Mittwoch nach Ostern 30.3.2016** oder abzugeben bei: Sorbische Kulturinformation in 02625 Bautzen, Postplatz 2; Sorbische Kulturinformation "Lodka" in 03046 Cottbus, August-Bebel-Str.82; Büros der Domowina e.V.: in 02959 Schleife, Friedensstraße.65; in 02977 Hoyerswerda, Dresdener Str.18; in 01920 Crostwitz, Am Hirtenquell 4

Welche Preise sind zu gewinnen:

Das Preisgeld variiert nach Altersgruppen von 5,00 € bis 25,00 €. Außerdem ist ein Jugendförderpreis in Höhe von 75,00 € vorgesehen.

Was geschieht mit den prämierten Ostereiern:

Alle Einsender einschließlich Gewinner erhalten ihre Kollektionen zurück. Der Jugendförderpreis wird mit den Preisträgerkollektionen der Erwachsenen ausgestellt und wird nicht zurückgegeben.

Wir hoffen und wünschen uns, dass sich viele Schüler und Jugendliche beteiligen.

Förderkreis für sorbische Volkskultur e.V.
Postplatz 2, 02625 Bautzen
E-Mail: foerderkreis@sorben.com
www.volkskultur.sorben.com
tel.: 03591 / 550108

*Přejemy wšěm našim čitarjam wjesole jutry. • Žycimy wšykny našym cytarjam wjasole jatšy.
Allen unseren Lesern wünschen wir ein frohes Osterfest.*

Impresum: Naša Domowina - Informacije třěšneho zwjazka • Informacije kšywowego zwězka • Informationen des Dachverbandes

Tu wozjewjene wosobinske mēnjenja njekryja so na kóždy pad z mēnjenjom wudawaćela. Redakciski kónc: 01.03.2016
wudawaćel/Herausgeber: Zarjad Domowiny • Zarěd Domowiny • Geschäftsstelle der Domowina

redakcija/Redaktion: Póstowe naměsto/Postplatz 2 • 02625 Budyšin/Bautzen • www.domowina.de
Borbora Felberowa
tel. 03591-550 202 • faks: 03591-42408 • e-mail: felber-pr-domowina@sorben.com

lektoraj/Lektoren: Wórša Šolćina, Erwin Hanuš
zhotowjenje/Satz: Lausitz-Grafik, Melanie Kotissek • čišć/Druck: Graphische Werkstätten Zittau GmbH

„Našu Domowinu“ namakaće w interneće pod www.domowina.de ► mediateka
Domowina spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

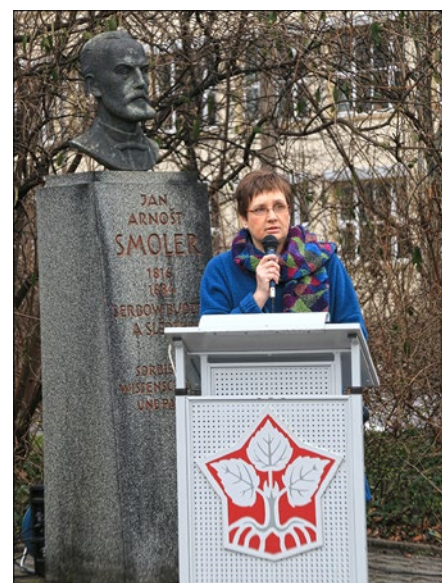

Spominachu na Jana Arnošta Smolerja

Předsyda Domowiny Dawid Statnik a županka župy Budyšin Jana Pětrowa běštaj dnja 3. měrca na wopomnjenskej zarjadowanje na česć Jana Arnošta Smolerja při jeho pomniku w Budyšinje přeprósylaj. Swjatočnosť wobrubu 1. serbska kulturna brigada pod nawodom Friedemana Böhme. Glorija Žurec recitowaše Zejlerjowu „Džaknu slawu“, a jako zastupjer města porěča financny měšćanosta dr. Robert Böhmer. Jana Pětrowa (foto naprawo) přitomnych powita, mjez nimi zapósłanca Sakskeho krajneho sejma Hajka Kozela. Smoler, tak J. Pětrowa, bě najmarkantniša wosobina serbskeho narodneho wozrodźenja. Budyska župa nosy hižo wot swojeho založenja 1921 mjeno „Jan Arnošt Smoler“. Pomnik za „Serbow budźerja a slědźerja“ je rězbar Rudolf Enderlein w nadawku rady wokrjesa zhotowił. Wón bu skladnostnje II. festiwala serbskeje kultury dnja 26. meje 1968 w zelenišćach Při cyhelowym nasypje postajeny. Dawid Statnik předstaji w swojej narěči žiwjenje a njesebične skutkowanje Jana Arnošta Smolerja (3.3.1816–13.6.1884). Jeho zběrka „Pjesnički hornich a delnych Łužiskich Serbow“, kiž bě 1841/43 zhromadnje z Leopoldom Hauptom wudał, je hač do džzensnišeho serbowědny poklad. Statnik wuzběhny, „zo by naš lud bjez Smolerja wo wjele chudši był. Hižo tehdy bě wěšćerjow,

kiž widžachu bórzomny kónc Serbstwa. Wón pak je do mocow a žiwjenskeje wole našeho luda wěrił a wšo za to činił, zo by jón zbudžił a organizował. Ze swojim wobšěrny publicistiskim, sorabistiskim a kulturnym džěłom, kiž je pod čezkimi wuměnjenjemi, tola z njesměrnym elanom zdokonał, je w našim ludźe budžił hordosć na swój narod a nadźiju do přichoda.“ **B. Felberowa, foto: J. Helgest**

Ptači kwas w Čisku

Große Aufregung herrschte am 25. Januar im Zeißiger Lutki-Haus. Eltern, Großeltern und der Ortschaftsrat waren eingeladen, um gemeinsam die traditionelle Vogelhochzeit zu feiern. Zum Abschluss luden Maya Fenske als Braut und Ben Karlstedt als Bräutigam zum Hochzeitstanz ein. foto: J. Tesche

Wulka bě napjatosć 25. januara w Čiskowskim Domje lutkow. Starši, džědojo a wowki a wjesna rada běchu přepróšeni, zo bychu zhromadnje z džěćimi tradicionalny ptači kwas swječili. Po powitanju hosći w serbskej rěči přez brašku Tima Schiemanza pokazachu džěći w zajimawych ptačich kostimach swoje talenty při zdžěla žortnej interpretaciji spěwa „Ein Vogel wollte Hochzeit machen“, za kotruž běchu w předchadźacych tydženjach pod nawodom Sibylle Bernardoweje a Roswithy Retscheloweje pilnje zwučowali. Wot škórcy, kotryž zapleće njewjesće włosy, hač k šubutej, kotryž začini wokeńcy, bě tam cyła ptačina zhromadźena, a mjez njej jako njewjesta Maya Fenske a jako nawoženja Ben Karlstedt. Na kóncu přeprósylaj njewjesta a nawoženja do kwasneje rejki. Jako džak za rjane ptačokwasne předstajenje přepoda wjesny předstejićer Jens Sarodnik brašće čerstwe čěstowe sroki. J. Tesche

Wustajeńca z twórbami von Woyskeho

Hišće hač do 17. měrca pokazuja w Domje Zejlerja a Smolerja we Łazu wustajeńcu wobrazow, małych plastikow a keramiki Jürgena von Woyskeho (1928–2000). Z lěta 1955 bě wumělc we Wojerecach žiwy a móžeše při natwarje tamnišeho noweho města mnoho swojich idejow zwoprawdźić. Při tym sej tež přeco zaso serbske motiwy wuzwoli, kaž namakamy je na příklad při znatej „Serbskej studni“ we Wojerecach. Wo namrěwstwo von Woyskeho stara so založba samsneho mjena, kiž je tež wosebitu wustajeńcu we Łazu zestajiła. Tuta je wotewrjena pónđzela a štwórtk wot 10 do 12 hodź. a wot 13 do 17 hodź. abo po dorěčenju (tel. 035724 50256). Zajimcy móža sej tam tohorunja katalog z biografiskimi datami a přehladom twórbow wuměla kupić. **Andreas Kirschke**